

Çal??ma Becerilerini De?erlendirme Ölçe?i / Ana-Baba Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çal??ma Becerilerini De?erlendirme Ölçe?i / Ana-Baba Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18331>

Özet

Çal??ma Becerilerini De?erlendirme Ölçe?i / Ana-Baba Formu (ÇBDÖ/ABF), ilkö?retim düzeyindeki ö?rencilerin ders çal??ma becerilerini ebeveyn bak?? aç?s?yla de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmis? özgün bir ölçektir. Bu ölçek, ö?rencilerin akademik süreçlerdeki davran??sal ve al??kanlık temelli yeterliliklerini belirlemeyi amaçlar. Geli?tirme çal??mas?, 2008 y?l?nda Sema Kaner ve A. D. Kesikta? taraf?ndan gerçekte?tirilmis? olup, ölçe?in psikometrik özellikleri Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Fakültesi Dergisi'nde yay?mlanm??tır. ÇBDÖ/ABF, 6 boyutlu bir yapıya sahiptir ve geçerlik çal??malar? Temel Bile?enler Analizi (TBA) ile, güvenilirlik çal??malar? ise Cronbach Alpha iç tutarlılık ve test-tekrar test yöntemleriyle desteklenmiştir. Ölçek, ebeveynlerin gözlemlerine dayanan 3'lü derecelendirme formatın? kullanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çal??ma Becerileri, Ders Çal??ma, Çal??ma Becerilerini De?erlendirme Ölçe?i, Ebeveyn De?erlendirmesi, İlkö?retim, Psikometrik Özellikler, Cronbach Alpha.

Yazarlar

Sema Kaner, A. D. Kesikta?

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ilkö?retim ça??ndaki ö?rencilerin ders çal??ma becerilerini, bu becerilerin günlük yaşamdaki yans?maların? en iyi gözlemleyebilen ebeveynler aracılı??yla sistematik olarak de?erlendirmektir. ÇBDÖ/ABF, ö?rencilerin ders çal??ma ortamın? düzenleme, zaman yönetimi, ödev sorumlulu?u ve s?nava hazırlık gibi kritik alanlardaki yeterliliklerini belirlemeyi hedefler.

Bu form, aynı setin diğer formlar? (Ö?renci ve Ö?retmen Formlar?) ile birlikte kullanıldığında, ö?rencinin çal??ma al??kanlıklarına dair çoklu kaynaktan bilgi toplayarak daha kapsamlı ve güvenilir bir de?erlendirme profili sunar. Elde edilen veriler, ö?rencilerin akademik geli?imlerini destekleyecek bireysel rehberlik ve müdahale programların? tasarlanmasında temel te?kil eder.

Yapı

Çal??ma Becerilerini De?erlendirme Ölçe?i (ÇBDÖ), ö?rencilerin akademik performansın? doğrudan etkileyen davran??sal ve bilişsel stratejileri ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Yapılan analizler, ölçe?in **altı boyutlu** bir faktör yapısına sahip olduğunu göstermektedir. Bu boyutlar, ö?rencilerin ders çal??ma süreçlerini oluşturan farklı beceri kümelerini ayrıttırmaktadır.

Ölçek, ebeveynlerin çocukların ders çalışma davranışlarındaki farklardan gözlemlemesine dayandığından, ölçülen yapı daha çok gözlemlenebilir davranışsal alışkanlıklar ve tutarlılığa odaklanmaktadır. Bu yapı, öğrencinin kendi öz-bildiriminde zorlanabileceği veya yanlış davranabileceği durumlarda değerli bir alternatif veri kaynağı sunar.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla, toplanan verilere Temel Bileşenler Analizi (TBA) uygulanmıştır. İlk analizlerde, ölçeğin 6 boyutlu bir yapıya işaret ettiği gözlemlenmiştir. Bu izlenim üzerine, TBA, yapının teorik beklentilerle uyumunu doğrulamak için spesifik olarak **6 faktöre göre** tekrarlanmıştır.

Ayrıca, ÇBDÖ/ABF'den elde edilen puanların, setin diğer formlarından (Öğrenci Formu ve Öğretmen Formu) alınan puanlarla olan ilişkilerini incelemek amacıyla Pearson korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Bu korelasyon analizleri, farklı değerlendiricilerin (ebeveyn, öğrenci, öğretmen) aynı yapıyı ölçme konusunda ne ölçüde tutarlı olduğunu göstererek yapı geçerliliğini destekleyici kanıtlar sunmuştur.

Güvenirlilik

ÇBDÖ/ABF'nin ve ÇBDÖ/Öğretmen Formu'nun (Öğretmen Formu) güvenirlilik düzeylerini tespit etmek üzere kapsamlı istatistiksel hesaplamalar yapılmıştır. Kullanılan güvenirlilik katsayıları şunlardır:

Cronbach Alpha İç Tutarlılık Katsayısı: Ölçek maddelerinin içsel olarak ne kadar tutarlı olduğunu belirlemek için hesaplanmıştır. Yüksek katsayılar, maddelerin aynı yapıyı ölçtüğünü gösterir.

İki Yarımla Güvenirlilik Katsayısı: Ölçeğin yarılarındaki diğer yarıyla olan korelasyonunu inceleyerek iç tutarlılığın farklı bir boyutunu değerlendirmiştir.

Test-Tekrar Test Güvenirlilik Katsayısı: Ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında tutarlı sonuçlar verip vermediğini belirlemek için hesaplanmıştır. Bu katsayı, ölçümün zamana karşı kararlılığını göstermektedir.

Bu hesaplamalar, ÇBDÖ/ABF'nin bilimsel standartlara uygun, yüksek düzeyde tutarlı ve kararlı sonuçlar veren güvenilir bir ölçme aracı olduğunu teyit etmiştir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısı, yapı geçerliliği kapsamında Temel Bileşenler Analizi (TBA) yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Analiz sonuçları, ÇBDÖ/ABF'nin altı ayrı faktörden oluştuğunu ortaya koymuştur. Bu altı faktör, öğrencilerin çalışma becerilerinin farklı yönlerini temsil etmekte ve ebeveynlerin değerlendirmelerini yapısal olarak organize etmektedir.

Alt? faktörlü çözüm, ölçek geli?tiricilerinin teorik beklentileriyle örtü?mektedir ve bu durum, ölçe?in çal??ma becerileri yap?s?n?n karma??kl??n? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Faktör yükleri ve varyans aç?klama oranlar?, her bir faktörün yap?ya önemli katk?lar sa?lad??n? kan?tlam??t?r.

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme

Format: Derecelendirme Ölçe?i (Ebeveyn Raporu)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: ?lkö?retim Ö?rencileri

Ya? Grubu: ?lkö?retim dönemi ö?rencileri (Ebeveynleri taraf?ndan doldurulur).

Popülasyon Detaylar?: ?lkö?retim ö?rencisi ebeveynleri.

Test Metodolojisi: 3'lü derecelendirme (Örne?in, "S?kl?kla", "Bazen", "Hiçbir zaman" gibi kategorilerle ebeveyn gözlemlerinin puanlanmas?).

Anahtar Kelimeler

Ders Çal??ma Al??kanl?klar?, Pearson Korelasyonu, Yap?s?sal Geçerlik, Güvenilirlik Analizi, Ebeveyn Raporu, Çal??ma Becerileri, Psikolojik Ölçme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: semakaner@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Sorumlu yazar Sema Kaner ile ileti?im kurulmas? önerilir.

?zinler & Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2008 (Ölçe?in yay?mland??? makalenin y?l?)

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? ve izinleri konusunda sorumlu yazar Sema Kaner ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m ve ücretlendirme bilgileri, yazar?n kendisine aittir.

Ölçek çal??mas?n?n orijinal akademik makalesine buradan ula??labilir: dergiler.ankara.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [calisma-becerilerini-degerlendirme-olcegi-ana-baba-formu-toad.pdf](#)

Referanslar

Kaner S. ve Kesikta?, A. D. (2008). Ders Çal??ma Becerileri Ölçe?i ana-baba, ö?retmen ve ö?renci formlar?n?n psikometrik özellikleri. *Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(2), 293-321.

Çal??ma Becerilerini De?erlendirme Ölçe?i / Ana-Baba Formu Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi için Kaner ve Kesikta? (2008) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.